

A Tanács indokolása: A Tanács (EU) 21/2016 álláspontja első olvasatban a mélytengeri állományoknak az Atlanti-óceán északkeleti részén történő halászatára vonatkozó egyedi feltételek és az Atlanti-óceán északkeleti részének nemzetközi vizein folytatott halászatra vonatkozó rendelkezések megállapításáról, valamint a 2347/2002/EK tanácsi rendelet elfogadása céljából

(2016/C 433/02)

I. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2012. július 19-én benyújtotta a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a tárgyban említett javaslatot ⁽¹⁾. A javaslat célja a mélytengeri állományok halászatára vonatkozó egyedi feltételek megállapításáról szóló hatályos rendelet ⁽²⁾ aktualizálása.
2. A belső és külső halászati politikával foglalkozó munkacsoport 2014 januárja és 2015 novembere között részletesen megvizsgálta a javaslatot.
3. Az Európai Parlament 2013. december 10-én szavazott az első olvasatban kialakított álláspontjáról ⁽³⁾.
4. Miután a munkacsoport megvizsgálta a parlamenti módosításokat, a luxemburgi elnökség – az új közös halászati politika ⁽⁴⁾ elveinek figyelembevételével – kompromisszumos szöveget készített, amelyet az 5803/5/14 dokumentum harmadik oszlopa tartalmaz, és amelybe a 15306/15 dokumentumban foglalt technikai kiigazítások is beletartoznak. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2015. november 11-én jóváhagyta a szóban forgó szöveget, és ennek alapján az elnökség megbízást kapott az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások megkezdésére.
5. A luxemburgi elnökség hivatali ideje alatt, 2015. november 17-én tartott háromoldalú egyeztetést, valamint a holland elnökség hivatali ideje alatt, 2016. április 26-án, május 25-én, június 14-én és június 30-án tartott további háromoldalú egyeztetéseket követően sikerült ideiglenes megállapodásra jutni az Európai Parlamenttel.
6. Az Európai Parlament Halászati Bizottságának elnöke 2016. július 13-án kelt levelében arról tájékoztatta az Állandó Képviselők Bizottságának (I. rész) elnökét, hogy amennyiben a Tanács hivatalosan is továbbítja az Európai Parlament részére az elfogadott álláspontját, ő ajánlani fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogász-nyelvszaki ellenőrzést követően – a második olvasat során módosítás nélkül fogadja el a tanácsi álláspontot.
7. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2016. július 20-án megállapodás céljából megerősítette a végső kompromisszumos szöveget ⁽⁵⁾.

II. CÉL

8. A javaslat célja, hogy aktualizálja és célirányosabbá tegye a hatályos rendelet kulcsfontosságú elemeit (nevezetesen a halászati engedélyek rendszerét, az adatgyűjtést, a halászati erőlkifejtések nyomon követését és az ellenőrzést), egyszerűsítve a jelentéstételi kötelezettségeket és olyan intézkedésekkel egészítve ki a halászati gazdálkodási rendszert, amelyek csökkentik a mélytengeri halászat tengeri ökoszisztémára gyakorolt hatását (a „halászati lábnyom” koncepciójának bevezetése és a fenékvonóhálók használatának fokozatos megszüntetése).

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

A. Általános információk

9. A Tanács álláspontja összességében megerősíti a Bizottság javaslatában foglaltakat, ami a halászati engedélyek rendszerének korszerűsítését, a konkrét adatgyűjtési és adatrögzítési rendelkezések általános adatgyűjtési keretrendszerrel történő összehangolásának javítását, a jelentéstétel egyszerűsítését és az ellenőrzési rendelkezések felülvizsgálatát illeti. Mindazonáltal a Tanács rugalmassági elemeket vezetett be a szövegbe az adminisztratív munkaterhek csökkentése és az aránytalan intézkedések elkerülése érdekében (lásd például a tanácsi álláspont 5. cikkének (6) bekezdését, 6. cikkének (2) bekezdését, 10. cikkét, 12. cikkét és 13. cikkének (2) bekezdését). Ezen túlmenően a Tanács törölte a szövegből a javaslatnak a halászati erőlkifejtés szabályozásával kapcsolatos fakultatív rendelkezéseit, tekintettel a közös halászati politika (KHP) reformjának keretében kialakított új állománygazdálkodási elvekre, többek közt a kirakodási kötelezettség bevezetésére.

⁽¹⁾ Vö.: 12801/12.

⁽²⁾ A 2347/2002/EK rendelet.

⁽³⁾ Vö.: 17452/13.

⁽⁴⁾ Az 1380/2013/EU rendelet.

⁽⁵⁾ Vö.: 11141/16.

10. A közös halászati politika reformjára figyelemmel, amely csak 2014. január 1-jén lépett hatályba, vagyis azután, hogy az Európai Parlament megszavazta az első olvasatban kialakított álláspontját, a Tanács nem tudta hozzájárulását adni az Európai Parlament által javasolt bizonyos olyan módosításokhoz, amelyek a mélytengeri halászatot illetően felülírnák a KHP-reform keretében kialakított új elveket (ilyen például a kapacitásgazdálkodásról szóló 36. és 37. módosítás, az olyan helyzetekben alkalmazandó fogási korlátokról szóló 65. és 66. módosítás, amikor nem áll rendelkezésre elegendő adat, vagy a mélytengeri fajokra vonatkozó kirakodási kötelezettségről szóló 71. módosítás), illetve amelyek egyszerűen megismétlik a közös halászati politika bizonyos elemeit (ilyen például az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból nyújtott támogatásról szóló 119. módosítás).
11. Ami a bizottsági javaslatához képest tett változtatásokat illeti, a Tanács a Parlament által a „halászati lábnyom” tekintetében (43–55. módosítás), illetve az olyan területek meghatározása tekintetében javasolt módosításokra épít, ahol veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák fordulnak elő, vagy valószínű az előfordulásuk (42. és 56. módosítás). A bizottsági javaslat azon rendelkezését, mely szerint fokozatosan meg kell szüntetni a fenékvonóháló használata a mélytengeri halászatban – amit a Parlament ebben a formában nem fogadott el (lásd a 62. módosítást) –, a Tanács egy új rendelkezéscsomaggal váltotta fel, amely a három intézmény különböző nézeteit olvasztja egybe (800 méternél mélyebben nem folytatható fenékvonóhálós halászat uniós vizekben, sem az uniós vizeknek a veszélyeztetett mélytengeri ökoszisztémák védelme céljából meghatározott területein; szigorú feltételek a meghatározott halászterületeken kívül folytatott felderítő halászatra vonatkozóan („lábnyom”), és az előírások megszegése esetén alkalmazandó szankciók; a megfigyelők megerősített jelenléte, és a veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák előfordulásának valószínűségét jelző fajokkal kapcsolatos jelentéstételi követelmények; valamint a rendelet hatásának részletes értékelése négy évvel a hatálybalépését követően).

B. Konkrét kérdések

12. A három intézmény számára különösen fontos volt a megfigyelőknek a mélytengeri fajokra halászó hajók fedélzetén való jelenléte. Annak érdekében, hogy egyensúly jöjjön létre a Parlament azon elképzelése, mely szerint gyorsan kellene bővíteni a mélytengeri fajokkal és a halászateszközök hatásaival kapcsolatos tudományos ismereteket, valamint a Tanács azon szándéka között, hogy mindenütt azonos paraméterek vonatkozzanak a megfigyelők jelenlétére, és egyetlen halászatot se részesítsünk előnyben másokkal szemben, amikor egyébként is kevés a rendelkezésre álló humán erőforrás, kompromisszum jött létre, miszerint kötelezően 20 %-os arányban kell biztosítani a megfigyelői jelenlétet az olyan hajókon, amelyek mélytengeri fajokat halásznak fenékvonóhálós vagy fenékhez rögzített kopoltyúhálós (a tanácsi álláspont 16. cikke). Az együtdöntési eljárás során ez az arány még felülvizsgálható a Bizottság kérése alapján végzett tudományos értékelést követően.
13. A Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott megbeszélések során vita merült fel a rendelet területi hatályával kapcsolatban. A Parlament nevezetesen támogatta az új rendszer kiterjesztését az Atlanti-óceán északkeleti részének nemzetközi vizein – amelyeket az Északkelet-atlanti Halászati Bizottság (NEAFC) intézkedései szabályoznak – működő uniós hajókra. A Tanács nem értett egyet ezzel a megközelítéssel, és aggályának adott hangot egyrészt azzal kapcsolatban, hogy egyazon területre eltérő szabályok vonatkoznának, másrészt pedig a NEAFC keretében kidolgozott egyedi állománygazdálkodási megközelítés miatt; hangsúlyozta továbbá a halászati gyakorlatban tapasztalható különbségeket. A kompromisszum az lehetne, hogy a megfigyelői jelenlétre vonatkozó szabályokat szelektíven kiterjesztik oly módon, hogy azok a NEAFC illetékessége alá tartozó vizeken tevékenykedő uniós hajókra is vonatkozzanak (a tanácsi álláspont 16. cikkének (5) bekezdése), így e téren a nemzetközi szinten jelenleg alkalmazottnál szigorúbb előírás kerülne bevezetésre. A Tanács továbbá egyetért azzal, hogy a NEAFC illetékessége alá tartozó vizeken végzett tevékenységekre továbbra is alkalmazandók legyenek a hozzáférésre vonatkozó eredeti rendelet rendelkezései a kijelölt kikötőkkel, a tájékoztatási kötelezettséggel és a halászati engedéllyel kapcsolatban (a tanácsi álláspont 20. cikkének (3) bekezdése).
14. A Tanács végezetül az álláspontjában az értékelést illetően jóváhagy egy sor olyan elemet (19. cikk), amelyek várhatóan lehetővé teszik a jelenleg hatályos és az új intézkedések részletes áttekintését azzal kapcsolatban, hogy azok megfelelőek-e az állományok hosszú távú védelmének, a veszélyeztetett tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatás minimálisra csökkentésének és a tudományos ismeretek javításának a megvalósítása szempontjából.

IV. ÖSSZEZGÉS

15. A Tanács az álláspontjának kialakítása során teljes mértékben figyelembe vette a Bizottság javaslatát és az Európai Parlament első olvasatban kialakított álláspontját.